

Αθήνα, 6 Οκτωβρίου 2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ: Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης

Θέμα: **«Νομικό καθεστώς, συνέπειες και εγγυήσεις για όσους δεν εκδώσουν Προσωπικό Αριθμό (Π.Α.)»**

Με το Προεδρικό Διάταγμα 40/2025 (ΦΕΚ Α' 67/5-5-2025) θεσμοθετήθηκε η διαδικασία χορήγησης του Προσωπικού Αριθμού, ενός μοναδικού αριθμητικού αναγνωριστικού που αντικαθιστά σταδιακά τα επιμέρους στοιχεία ταυτοποίησης του πολίτη (ΑΦΜ, ΑΜΚΑ, Αριθμό Ταυτότητας).

Ο Π.Α. καθίσταται πλέον υποχρεωτικό προαπαιτούμενο για την έκδοση νέου τύπου δελτίου ταυτότητας, καθώς και για τη χρήση πολλών ψηφιακών υπηρεσιών του Δημοσίου μέσω gov.gr.

Ωστόσο, η εφαρμογή του νέου αυτού συστήματος εγείρει σοβαρά ζητήματα διαφάνειας, νομικής βεβαιότητας και προστασίας των δικαιωμάτων των πολιτών, τα οποία η Κυβέρνηση μέχρι στιγμής δεν έχει επαρκώς αποσαφηνίσει.

Συγκεκριμένα, ανακύπτουν τα παρακάτω ζητήματα:

- Απουσία ρητής νομοθετικής πρόβλεψης κυρώσεων ή συνεπειών

Στο Π.Δ. 40/2025 και στις συναφείς Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις δεν προβλέπονται σαφείς διοικητικές ή ποινικές κυρώσεις για όσους πολίτες δεν προχωρήσουν στην έκδοση Π.Α. εντός της προθεσμίας.

Το γεγονός αυτό δημιουργεί νομική ασάφεια, αφήνοντας περιθώριο αυθαίρετων ερμηνειών ή διαφορετικής αντιμετώπισης από υπηρεσίες του Δημοσίου.

- Κίνδυνος αποκλεισμού από δημόσιες υπηρεσίες

Σύμφωνα με δημόσιες δηλώσεις και εγκυκλίους του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, μετά την 5η Νοεμβρίου 2025, πολίτες χωρίς Προσωπικό Αριθμό ενδέχεται να αντιμετωπίσουν προβλήματα σε συναλλαγές με δημόσιες υπηρεσίες ή στη χρήση ψηφιακών εφαρμογών (π.χ. φορολογικές δηλώσεις, ΑΑΔΕ, ΕΦΚΑ).

Αν όντως ισχύει κάτι τέτοιο, τότε η Κυβέρνηση οφείλει να το θεσμοθετήσει ρητά, όχι να το αφήνει να εφαρμόζεται ερμηνευτικά.

- Συνταγματικές εγγυήσεις και δικαίωμα στην ιδιωτικότητα

Ο Π.Α. συνεπάγεται συγκέντρωση ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων σε ένα ενιαίο μητρώο.

Παρά το ότι προβλέπονται τεχνικά μέτρα ασφάλειας, δεν έχει δοθεί δημόσια διαβούλευση για τον τρόπο διαχείρισης των δεδομένων, την πρόσβαση τρίτων φορέων και τον μηχανισμό λογοδοσίας σε περίπτωση διαρροής ή κακόβουλης χρήσης.

Η μη έκδοση Π.Α. δεν μπορεί να χρησιμοποιείται ως έμμεση ποινή ή στέρηση δικαιώματος πρόσβασης σε δημόσιες υπηρεσίες, διότι θα παραβίαζε το άρθρο 5Α του Συντάγματος (δικαίωμα συμμετοχής στην Κοινωνία της Πληροφορίας).

- Ζήτημα μεταβατικότητας και ίσης μεταχείρισης

Πολλοί πολίτες —ιδίως ηλικιωμένοι, άτομα με αναπηρία ή κάτοικοι απομακρυσμένων περιοχών— αδυνατούν να ολοκληρώσουν τη διαδικασία λόγω τεχνικών εμποδίων ή έλλειψης υποδομών.

Η πολιτεία οφείλει να προβλέψει μεταβατική περίοδο χωρίς αποκλεισμούς και με φυσική υποστήριξη μέσω ΚΕΠ ή δημοτικών δομών.

Κατόπιν όλων των ανωτέρω, ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

1. Ποιες ρητές νομικές κυρώσεις προβλέπονται εναντίον πολιτών οι οποίοι δεν προχωρήσουν στην έκδοση του Π.Α. εντός της καθοριζόμενης προθεσμίας;
2. Σε ποιες υπηρεσίες ή συναλλαγές μπορεί να αποκλειστούν ή να περιοριστούν αυτοδίκαια πολίτες χωρίς Π.Α. (π.χ. έκδοση ταυτότητας, υποβολή φορολογικής δήλωσης, χρήση ηλεκτρονικών υπηρεσιών του Δημοσίου κ.λπ.);
3. Ποια μέριμνα λαμβάνεται ώστε η μη έκδοση να μη συνεπάγεται αδικαιολόγητες απώλειες δικαιωμάτων (π.χ. κοινωνικές παροχές, έκδοση ή ανανέωση εγγράφων) σε πολίτες που για λόγους αντικειμενικούς αδυνατούν να εκδώσουν Π.Α.;
4. Ποιοι μηχανισμοί ελέγχου, διασφάλισης και αποζημίωσης προβλέπονται για τη σωστή προστασία των προσωπικών δεδομένων των πολιτών μέσα από τη χρήση του Π.Α., ειδικά όταν κάποιος δεν έχει εκδώσει Π.Α.;
5. Σε ποιες περιπτώσεις μπορεί ο Π.Α. να τεθεί σε ανενεργό κατάσταση, και ποια διαδικασία προβλέπεται για την επαναδραστηριοποίησή του;
6. Υπάρχει πρόβλεψη για μεταβατικές διατάξεις ώστε πολίτες που δεν εκδίδουν Π.Α. εντός της προθεσμίας να μην βρίσκονται σε δυσμενή θέση έως ότου τα συστήματα ψηφιακής εξυπηρέτησης είναι πλήρως λειτουργικά;

Ο ερωτών Βουλευτής

*Γεώργιος Μανούσος
Β2 Δυτικού Τομέα Αθηνών*